

Ο Χαλεπᾶς πρὸ τῆς οἰκίας του
κοντὰ εἰς τὸ ἀγραφημένο του γίασεμί.

ἐπεξεργασίαν ἐνὸς προπλάσματος. Τὸν ἔκα-
λημέρισχ. Ἐμονολόγει ἀπησχολησμένος εἰς τὴν
πτύχωσιν γυναικείας ἐσθῆτος. Ρίπτω ἐν βλέμμα
γύρω μου. Δωμάτιον μικρόν, τετράγωνον, φρε-
σκοβαμμένον. Ἐνας καναπές ἀπὸ μαῦρο μου-
σαμᾶ καὶ ἐν μαξιλάρι ὑπνοῦ εἰς τὴν γωνίαν.
Δύο κάδοι μὲ πηλόν, εἰς καινουργῆς τρίπους
φέρων πρόπλασμα μετρίου μεγέθους. Τίποτε
ἄλλο. Εἰς τὸ ἀπέρριπτον ἐκείνο περιβάλλον εἰρ-
γάζετο ὁ ἀτυχῆς ἀλλὰ καὶ μέγας Χαλεπᾶς. Φέ-
ρει καινουργῇ καθαρὰ φορέματα. Ἐχει μίαν
ἀξιοπρεπῆ ὀπωσδήποτε ἐμφάνισιν. Κατάλευκος
τὴν κόμην καὶ τὸ γένειον, ὀλίγον κυρτωμένος.
Ἠπόρησε διότι παρηκολούθει μὲ πολλὴν προ-
σοχὴν τὸ ἔργον του καὶ μὲ ἠρώτησε ποῖος εἶ-
μαι. Εἰς τὸ ἄκουσμα τοῦ ὀνόματός μου ἀνεφώ-
νησε:

— Ξέρω, ξέρω... καὶ τότε μόλις ἐγύρισε νὰ μὲ
ἰδῇ.

Ἐνεθυμήθη ὅτι εἶχε στείλῃ εἰς τὴν «Πινα-
κοθήκην» ἀγριοιολούδα διὰ τοῦ κ. Μωραΐτου.

Ῥμιλῆσαμεν διὰ τὸ σκίτσο ποῦ ἐργάζεται.
Εἶνε πρόπλασμα παριστάνον τὸν Εὐαγγελισμὸν
τῆς Θεοτόκου. Ὁ ἄγγελος μὲ ἀνοικτὰς τὰς πτε-
ρυγας, μόλις προσγειωθείς, ἵσταται πρὸ τῆς
Παρθένου καθήμενης. Ἡ σύνθεσις ἔχει ἀκόμη
μίαν ἀοριστίαν μορφῆς, ἀλλ' ὁ καλλιτέχνης ἔ-
χει συνειδηθῇ τοῦ τι θέλει καὶ τι κάνει. Ἡθέ-
λησα νὰ δοκιμάσω τὴν ἔκτασιν τῆς ἀντιλήψεώς
του καὶ τὸν ἠρώτησα ἂν θὰ ἐκτελέσῃ τὸ πρό-
πλασμα εἰς μέγαν μέγεθος καὶ ἐν ταιούτῃ
περιπτώσει ἂν θὰ μετεχειρίζετο μοντέλο.

— Βέβαια... θὰ βρεθῇ κι' αὐτό. Θὰ τὸ κάμω
μεγάλο... Τὸ φταιάνω γιὰ τὴν ἐκκλησίαν.

Ἐπειδὴ ἡ ἐκκλησία μας ἀποκλείει ἐκ τοῦ
τόπου τῆς λατρείας τὴν γλυπτικὴν, τὸν ἠρώ-
τησα τί ἐσκόπευε νὰ κάμῃ τὸ νέον ἔργον του.

— Θὰ τὸ στήσω ἔξω ἐκεῖ— καὶ ἐκύτταξε ἀ-
πὸ τοῦ παραθύρου πρὸς τὸ προαύλιον,—θὰ βγῇ
ἐκείνο.

Μοῦ ὑπέδειξεν ἐν συντριδάνῳ φέρον μίαν πε-
ριστερὰν εἰς τὴν κορυφήν, τὸ ὅποιον ἀνῆγειρεν

ἰδίαις δαπάναις εἰς ἀνδείξιν εὐγνωμοσύνης εἰς
Τοῦρκος λαθεῖς κατόπιν θαύματος τῆς Παναγίας.

Τὸν ἠρώτησα ἂν ἔχῃ ἄλλα ἔργα, μοῦ ἀπήν-
τησεν ἀρνητικῶς. Ὡς ἔμαθον ὅμως ἔχει ἀρκετὰ
ἡμιτελῆ σκίτσα εἰς Πύργον εἰς τὸ ὑπόγειον τῆς
οἰκίας του. Ἡθέλησεν ἄραγε νὰ τ' ἀποκρύψῃ
ἐκ φόβου μήπως τοῦ τὰ πάρουν καὶ αὐτά; Εἶνε
εὐχαριστημένος διότι μένει εἰς τὴν Τήνον, ἂν
καὶ οὐδέποτε τὸ ἐπεδίωξε. Βαθμηδὸν ἤρχισε νὰ
προσοικεῖται πρὸς τὸν κόσμον. Δὲν εἶνε ἀπί-
θανον ἀργότερα νὰ δεχθῇ νὰ ἔλθῃ καὶ εἰς Ἀ-
θήνας. Τοῦ τὸ ὑπέδειξα καὶ δὲν ἀπέκρουσε τὴν
πρότασίν μου.

Δὲν ἠθέλησα νὰ τὸν κουράσω καὶ μάλιστα
κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἐργασίας του, παρ' ὅλην
τὴν προθυμίαν του ὅπως ἀπαντᾷ εἰς τὰς ἐρωτή-
σεις μου αὐτὸς ὁ ὀλιγόλογος, ὁ πάντοτε εἰς
ἑαυτὸν συγκεντρωμένος. Ἀπεχωρίσθημεν σὰν
παλαιοὶ φίλοι. Μετὰ μίαν ὥραν παρεξενεύθη
ὅταν τὸν εἶδα εἰς τὸ κεντρικὸν καφενεῖον μὲ
μίαν συγγενὴ συγχωριανὴν του.

Ὁ Χαλεπᾶς ἀποτελεῖ ἐν ἐξαιρετικὸν φαινό-
μενον ἀνθρώπου καὶ καλλιτέχνου. Ἀδιάφορος
πρὸς τὸ κοινωνικὸν περιβάλλον, εἶνε ἐξ ὀλοκλή-

Ἡ οἰκία τοῦ Χαλεπᾶ εἰς τὸ χωρίον του.

ρου ἀφωσιωμένος εἰς τὴν γλυπτικὴν, ἥτις ἀπέ-
δη καὶ πάλιν ὁ ἀποκλειστικὸς προορισμὸς τῆς
ζωῆς του. Ὅταν σκεφθῇ κανεὶς τί ἐστερήθη ἢ
ἔλλας μὲ τὴν ἀπώλειαν τῆς διανοίας τοῦ Χα-
λεπᾶ ἐπὶ 45 ἔτη θὰ ἐμολογήσῃ ὅτι ἀπὸ τὰ με-
γαλεῖτερα πλήγματα τὰ ὅποια ὑπέστη ἡ ἀνα-
γεννηθεῖσα παρ' ἡμῖν τέχνη ὑπῆρξεν ὁ πνευμα-
τικὸς θάνατός του. Εὐτυχῶς ἀνίσταται ὁ ζων-
τανοπεθαμένος αὐτὸς γλύπτης, διὰ νὰ διεξάγῃ
ἀγῶνα σκληρὸν πρὸς τὸ πεπρωμένον.

Εἰς τὰ φωτεινὰ διαλείμματα ἔχει μίαν ὀρι-
σμένην κατεύθυνσιν τῶν πνευματικῶν του δυνά-
μεων καὶ ἐργάζεται μὲ τὰς ἀναμνήσεις τῶν
σπουδῶν του, μὲ μίαν λανθάνουσαν, κεκτημένην
φορὰν παραγωγῆς. Μαλάσσει τὸν πηλόν, προσ-
παθεῖ νὰ τὸν ὑποτάξῃ, τὸν πλάττει διὰ νὰ δη-
μιουργήσῃ κατὰ τοῦ νὰ εἶνε ἀντάξιόν του. Διότι
μὲ ὅλην τὴν δμῆλχην ἥτις περικαλύπτει τὴν
διάνοιάν του, διασώζεται εἰς τὰ βάθη τὸ ἐνσυ-
νεῖδον τοῦ καλλιτεχνικοῦ τοῦ ἀτομικοῦ. Σω-